

Cod întrebare:
GRUP ASE
MMP_0048, MMP_0052, MMP_0056, MMP_0086, MMP_0096, MMP_0097, MMP_0098, MMP_0099, MMP_0100, MMP_0101, MMP_0102, MMP_0103, MMP_0108, MMP_0109, MMP_0110, MMP_0112, MMP_0113, MMP_0114, MMP_0116, MMP_0117, MMP_0118, MMP_0119, MMP_0120, MMP_0122, MMP_0126, MMP_0132, MMP_0137, MMP_0234, MMP_0236, MMP_0237, MMP_0239, MMP_0240, MMP_0241, MMP_0242, MMP_0243, MMP_0251, MMP_0263, MMP_0264, MMP_0265, MMP_0267, MMP_0365, MMP_0366, MMP_0368, MMP_0371, MMP_0389, MMP_0390, MMP_0391
Nr. înreg. MMP
Nr. 161290/DM/22.03.2011, Nr. 161311/DM/24.03.2011, Nr. 161347/DM/24.03.2011, Nr. 161430/DM/01.04.2011, Nr. 161629/DM/19.04.2011, Nr. 161651/DM/20.04.2011, Nr. 161659/DM/21.04.2011, Nr. 161710/DM/27.04.2011, Nr. 161728/DM/28.04.2011, Nr. 161737/DM/29.04.2011, Nr. 161754/DM/02.05.2011, Nr. 161787/DM/04.05.2011, Nr. 161808/DM/04.05.2011, Poșta Nr. 86090/02.05.2011, Nr. 161765/DM/2011, Posta Nr. 86112/03.05.2011, Nr. 161761/DM/03.05.2011, Nr. 161824/DM/04.05.2011, Nr. 161825/DM/05.05.2011, Posta Nr. 86156/06.05.2011, Nr. 161762/DM/03.05.2011, Posta Nr. 86145/06.05.2011, Nr. 161837/DM/06.05.2011, Posta Nr. 86144/06.05.2011, Nr. 161836/DM/06.05.2011, Posta Nr. 86143/06.05.2011, Nr. 161835/DM/06.05.2011, Posta Nr. 86143/06.05.2011, Nr. 161815/DM/06.05.2011, Posta Nr. 73807/21.04.2011, Nr. 161689/DM/26.04.2011, Posta Nr. 86025/26.04.2011, Nr. 161688/DM/26.04.2011, Posta Nr. 161692/DM/26.04.2011, Nr. 161710/DM/27.04.2011, Posta Nr. 86061/28.04.2011, Nr. 161769/DM/03.05.2011, Posta Nr. 86117/04.05.2011, Nr. 161803/DM/04.05.2011, Nr. 161786/DM/03.05.2011
Nume
Prof.univ.dr. Florina Bran, AFRODITA IORGULESCU, Laura Toca, Mircea Medrea, Remizowschi Adrian, Remizowschi Lena Cristiana, Delia ENE, Frunza Ionel, Cosmin Tudor, Nicolae Irinoiu, Marcel Dimitriu, Cerasela Craciun, Rizea Tatiana, Sorina D. Bodiu, Carmen Sarlea, Danciu Jenica, Miron Scorobete, Dana Dehenes, Adriana Boagiu, Calin Scripa, Doina si Corneliu Iancu, Amalia Boldici, Gheorghe Boldici, Anca Mercea, Bodoni Laura, Doina Popa, Victor Mercea, Dorina Suciu, Tabără Vasile, Filimon Mirela-Gabriela, Stan Ileana, Nicolae Basa, Predoiu Stefan, Cristi Ivan, Bogdan Radulescu, Caporinciu Elena, Trîmbițașu Simina, Mășu Rodica, Nedelcu Gh. Trîmbițașu Ana și Crângu Paraschiva, Nicolescu Constantin, Nicolescu Cristina, Vesa Constantin, Vesa Doroteia, Georgeta Sorca, Maria Durigan, Ion si Elvira Gutuiu, Rizea Tatiana, Darie Lucian, Ethel Băiaș și Silviu Băiaș, Anca si Anna Apostolescu

Întrebare
Petenta/Petentul susține/înaintează observațiile și comentariile Grupului pentru salvarea Roșiei Montane din cadrul ASE București.

Răspuns
<p>I. Observatii generale</p> <p>1) Documentatia pentru obtinerea acordului de mediu (studiul EIM, certificatul de urbanism etc.) se bazeaza pe o licenta de exploatare, Licenta nr. 47/1999, care nu este pentru proiect. RMGC nu este "titularul" proiectului, ci doar "autorul" proiectului, pentru ca nu detine ca titular o licenta de exploatare pentru proiect, ci detine ca titular Licenta nr. 47/1999, care era pentru mina veche, exploatata de Minvest, inchisa in 2006. (RMGC a facut explorari (iarasi ilegal) cu Licenta 47 care era de exploatare).</p>

Acordul de mediu se obtine dupa ce a fost emisa licenta de exploatare:

Legea minelor 85/2003, Art. 22.

(1) **Inceperea activitatilor miniere prevazute in licenta** se autorizeaza in scris de catre autoritatea competenta, **in termen de pana la 180 de zile de la intrarea in vigoare a licentei**, dupa prezentarea de catre titular, cumulativ, a urmatoarelor documente:

...b) dovada constituirii garantiei financiare pentru refacerea mediului;

...d) **acord/autorizatie de mediu**; ...

e) pentru explorare – avizul autoritatii competente pentru programul anual de lucrari; pentru exploatare – avizul autoritatii competente pentru programul anual de exploatare; ...”

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței. Licența Roșia Montană s-a încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM"), pe de o parte și Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" S.A. ("Minvest"), în calitate de titular și Euro Gold Resources S.A. (care mai apoi și-a schimbat numele în Roșia Montană Gold Corporation S.A.), în calitate de afiliat, pe de alta. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Transferul Licenței Roșia Montană de la Minvest la RMGC a fost efectuat potrivit prevederilor art. 14 (1) din Legea Minelor nr. 61/1998, care prevede că *"titularul unei licențe poate transfera unei alte persoane juridice drepturile dobândite și obligațiile asumate, numai cu aprobarea scrisă a autorității competente"*. Aprobarea transferului s-a făcut prin Ordinul ANRM nr. 310/9.10.2000 publicat în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 504/13.10.2000. În art. 2 al actului normativ menționat se specifică: *"CNCAF "Minvest" SA va rămâne companie afiliată, în condițiile stabilite în licență"*. Precizăm că nicio dispoziție legală nu interzice calitatea de afiliat în cadrul unei licențe de exploatare deținută de un titular. Mai mult, dispozițiile art. 15 din fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 precizează în mod expres că: *"în limitele unui perimetru de exploatare autoritatea competentă poate acorda în condițiile legii, unor persoane juridice, altele decât titularul licenței, dreptul de exploatare și/sau explorare pentru unele resurse minerale, cu acordul titularului"*.

Licența minieră nu se acordă pentru o mină sau alta, ci pentru un perimetru minier. În virtutea acestui principiu, art. 38 din Legea Minelor prevede că titularul licenței are dreptul să execute toate activitățile miniere prevăzute în licență, **în limitele perimetrului acordat**. Așa stând lucrurile, nimic nu împiedică titularul unei licențe miniere să deschidă mai multe mine / cariere / galerii în perimetrul minier acordat, desigur, sub condiția obținerii avizelor prevăzute de lege (acord de mediu, autorizatie (integrată) de mediu ș.a.m.d.)

Având în vedere cele de mai sus, nu este necesară obținerea unei alte licențe miniere, în condițiile în care RMGC este titularul unei licențe de concesiune pentru exploatarea perimetrului Roșia Montană.

În ceea ce privește posibilitatea ca în temeiul unei licențe de exploatare titularul să efectueze activități miniere de explorare-dezvoltare, vă rugăm să notați următoarele:

(i) Prin titular se înțelege potrivit art. 3 pct. 31 din vechea Lege a Minelor nr. 61/1998 (definiție preluată și în Legea nr. 85/2003) *"orice persoană juridică sau fizică, română sau străină, care poate efectua activități miniere în baza unei licențe sau a unui permis"*. Activitățile miniere includ atât exploatarea, cât și explorarea;

(ii) Totodată, art. 30 din HG nr. 1208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii Minelor nr. 85/2003, prevede că în baza licenței de exploatare pot fi executate următoarele lucrări: *"construirea și montarea instalațiilor, echipamentelor și ale altor utilități specifice necesare extracției, prelucrării, transportului, stocării provizorii a produselor miniere, a sterilului și produselor reziduale, lucrări de suprafață și/sau în subteran pentru extragerea resurselor/rezervelor minerale, prelucrarea și livrarea acestora în forme specifice, precum și lucrări de cercetare pentru creșterea gradului de cunoaștere a*

resurselor/rezervelor minerale.”;

(iii) La rândul său, activitatea de explorare, astfel cum este definită de art. 3 pct. 12 din Legea Minelor nr. 85/2003, include “ansamblul de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare”.

2) Mai mult, perimetrul licenței 47 a fost marit de către ANRM, contrar legilor Minelor 61/1998 și 85/2003 pe care trebuia să le apere, astfel ca toate operațiile de explorare, cercetare arheologică, descărcări de sarcină arheologică, studiu EIM, certificat de urbanism etc. se bazează pe un perimetru ilegal.

Legea Minelor 61/1998, Art. 11 (2):

„Prevederile licenței raman valabile pe toata durata acesteia, in conditiile existente la data incheierii”, iar Legea Minelor 85/2003, Art. 60 (1):

„Prevederile licențelor de explorare și/sau exploatare aprobate de Guvern raman valabile pe intreaga lor durata, in conditiile in care au fost incheiate”.

Normele la Legea nr. 85/2003 spun, la Art. 31:

„Prin licența de exploatare se stabilesc: durata acesteia, perimetrul de exploatare, cantitatea de rezerve propusa a fi exploatata,...”,

iar faptul ca perimetrul la care se refera o licența inseamna **denumire perimetru și coordonate topogeodezice** rezulta din Art. 44 (2) a) sau din Art. 74 (1) a) din Normele la Legea 85/2003.

Perimetrul a fost modificat astfel de către ANRM, prin anexe ilegale la licența 47:

- perimetrul initial era de aproximativ **1200 ha**, si era orientat est-vest; aproape sigur nu continea masivul Carnic;
- a fost marit in 1999, la **2122 ha**, ca sa contina și Carnicul cel putin;
- a fost marit in 2001, la **4282 ha** ([DP], pag. 8), adica la toata suprafata comunei Rosia Montana (16 sate),
- a fost micșorat in 2004, la **2388 ha**, si este orientat nord-sud

(s-a ajuns astfel la situația absurdă – și ilegală - ca perimetrul licenței nu mai continea uzina de prelucrare din Gura Rosie, folosită de Rosiamin pana in 2006).

Toate actele de reglementare a operațiunilor aferente Licenței de concesiune pentru exploatare în Perimetrul Roșia Montană nr. (47/1999) au fost încheiate și emise în temeiul competențelor legale ale Agenției Naționale pentru Resurse Minerale și cu respectarea dispozițiilor legale aplicabile.

În acest sens, Agenția Națională pentru Resurse Minerale are competența legală să negocieze și să stabilească clauzele și condițiile licențelor, potrivit art. 55(1) lit. a) din Legea Minelor nr. (85/2003) (art. 40 (1) lit. b) din fosta Lege a Minelor nr. (61/1998) și art. 2 lit. b) din HG nr. (756/2003) privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, care prevede: “Agenția Națională pentru Resurse Minerale are următoarele atribuții principale: negociază și stabilește, împreună cu ceilalți concedenți ai domeniului public al statului, după caz, clauzele și condițiile acordurilor petroliere, ale licențelor și permiselor miniere, încheie astfel de acorduri, licențe și permise și reglementează derularea operațiunilor petroliere și a activităților miniere prin norme, regulamente și instrucțiuni tehnice emise în aplicarea actelor normative în vigoare”.

3) In absenta licenței de exploatare pentru proiect, orice modificare a planurilor urbanistice este netemeinică și nelegală. Modificarile se fac dupa acordarea licenței:

Legea minelor 85/2003, Art. 41:

(1) Autoritatea competentă va informa in scris, **in termen de 10 zile de la data intrării in vigoare a licențelor de exploatare**, consiliile județene, consiliile locale și prefecturile județene in raza carora se afla perimetrele concesionate despre activitățile miniere și perimetrele concesionate prin aceste licențe.

(2) In termen de 90 de zile de la primirea informării prevăzute la alin. (1), consiliile județene și consiliile locale

vor modifica si/sau vor actualiza planurile de amenajare a teritoriului si **planurile urbanistice generale** existente pentru a permite executarea tuturor operatiunilor necesare desfasurarii activitatilor miniere concesionate.

Aşa cum am arătat mai sus, la punctul 1, licenţa minieră nu se acordă pentru o mină sau alta, ci pentru un perimetru minier. În virtutea acestui principiu, art. 38 din Legea Minelor prevede că titularul licenţei are dreptul să execute toate activităţile miniere prevăzute în licenţă, **în limitele perimetrului acordat.**

Astfel, alegaţia ca RMGC nu deţine licenţă de exploatare pentru proiect este incorectă, RMGC deţinând licenţa de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roşia Montană nr.47/1999.

4) Mai mult, în decembrie 2008, este anulat definitiv în justiţie certificatul de descărcare arheologică pentru masivul Carnic, iar în octombrie 2010, Carnicul este repus pe Lista monumentelor istorice. Deci, RMGC trebuie să modifice proiectul sau cu 4 mine într-unul cu 3 mine.

Referitor la Zona Cârnic, menţionăm, aşa cum am arătat în Raportul EIM capitolul 4.9 si, studiul de condiţii iniţiale si planurile de management asociate că toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfăşurate la Roşia Montană începând cu anul 2001 şi până în 2006 au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare – Programul Naţional de Cercetare Alburnus Maior, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizaţii de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice din cadrul acestui amplu program au fost coordonate, din punct de vedere ştiinţific, de către Muzeul Naţional de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituţii de specialitate româneşti şi 3 din străinătate. Toate cercetările au fost efectuate conform prevederilor legale în vigoare, RMGC asigurând – potrivit legii – resursele financiare necesare pentru evaluarea şi studierea vestigiilor arheologice. În ceea ce priveşte masivul Cârnic, menţionăm că Ministerul Culturii şi Patrimoniului Naţional – Direcţia Judeţeană Pentru Cultură şi Patrimoniu Naţional Alba a emis Certificatul de descărcare de sarcină arheologică nr. 9 din 14.07.2011 prin care s-a realizat descărcarea de sarcină arheologică pentru o parte din masivul Cârnic.

5) RMGC face explorari la Rosia Montana de 13 ani, desi Legile minelor 61/1998 si 85/2003 prevad ca durata explorarilor este de maxim 5+3=8 ani. Deci, incepand cel tarziu cu 2006, explorarile la Rosia Montana sunt ilegale!

Art. 30 din HG nr. 1208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii Minelor nr. 85/2003, prevede că în baza licenţei de exploatare pot fi executate următoarele lucrări: “construirea şi montarea instalaţiilor, echipamentelor şi ale altor utilităţi specifice necesare extracţiei, prelucrării, transportului, stocării provizorii a produselor miniere, a sterilului şi produselor reziduale, lucrări de suprafaţă şi/sau în subteran pentru extragerea resurselor/rezervelor minerale, prelucrarea şi livrarea acestora în forme specifice, precum şi lucrări de cercetare pentru creşterea gradului de cunoaştere a resurselor/rezervelor minerale.”;

La rândul său, activitatea de explorare, astfel cum este definită de art. 3 pct. 12 din Legea Minelor nr. 85/2003, include “ansamblul de studii şi activităţi pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă şi calitativă a acestora, precum şi determinarea condiţiilor tehnice şi economice de valorificare.”.

6) Minvest a facut exploatare la Rosia Montana, tot pe baza licentei 47/1998, pana in 2006, cand mina veche a fost inchisa. Licenta 47 trebuia sa fie de atunci anulata, dar ea este mentinuta activa de ANRM pentru interesul lui RMGC (Gabriel Resources Ltd.).

Licenţa de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roşia Montană nr. 47/1999 (“Licenţa Roşia Montană”) a fost încheiată în temeiul şi conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenţei. Licenţa Roşia Montană s-a încheiat între Agenţia Naţională pentru Resurse Minerale (“ANRM”), pe de o parte şi Compania Naţională a Cuprului, Aurului şi Fierului “Minvest” S.A. (“Minvest”), în calitate de titular şi Euro Gold Resources S.A. (care mai apoi şi-a schimbat numele în Roşia Montană Gold Corporation S.A.), în calitate de afiliat, pe de alta. Licenţa Roşia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul

Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Transferul Licenței Roșia Montană de la Minvest la RMGC a fost efectuat potrivit prevederilor art. 14 (1) din Legea Minelor nr. 61/1998, care prevede că *“titularul unei licențe poate transfera unei alte persoane juridice drepturile dobândite și obligațiile asumate, numai cu aprobarea scrisă a autorității competente”*. Aprobarea transferului s-a făcut prin Ordinul ANRM nr. 310/9.10.2000 publicat în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 504/13.10.2000. În art. 2 al actului normativ menționat se specifică: *“CNCAF ‘Minvest’ SA va rămâne companie afiliată, în condițiile stabilite în licență”*. Precizăm că nicio dispoziție legală nu interzice calitatea de afiliat în cadrul unei licențe de exploatare deținută de un titular. Mai mult, dispozițiile art. 15 din fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 precizează în mod expres că: *“în limitele unui perimetru de exploatare autoritatea competentă poate acorda în condițiile legii, unor persoane juridice, altele decât titularul licenței, dreptul de exploatare și/sau explorare pentru unele resurse minerale, cu acordul titularului”*.

Licența Roșia Montană are o durată de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, potrivit Legii Minelor. În conformitate cu dispozițiile legale, obiectul Licenței Roșia Montană îl reprezintă exploatarea resurselor miniere din perimetrul Roșia Montană și nu activitatea desfășurată de CNCAF Minvest SA, companie afiliată la licență.

Cazurile de anulare a licenței miniere sunt prevăzute la art. 34 din Legea Minelor. Acest text nu prevede că închiderea unei mine din perimetrul minier atrage anularea licenței de exploatare.

7. Efectuarea de activități miniere la Roșia Montana este interzisă de Legea minelor nr. 85/2003, Art. 11, deoarece există situri arheologice de interes deosebit, protejate încă din 2000. Deci, începând cu 2003, explorările și cercetările arheologice și descărcările de sarcină arheologică etc. trebuiau să fie stopate:

Legea minelor 85/2003, Art. 11.

(1) *Efectuarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zonele de protecție sanitară și perimetrele de protecție hidrogeologică ale surselor de alimentare cu apă, precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri sunt strict interzise.*

(2) *Excepțiile de la prevederile alin. (1) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii.*

Toate activitățile pe care SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) le desfășoară și le va desfășura pentru implementarea proiectului minier respectă și vor respecta în continuare prevederile legale în vigoare.

În acest sens, menționăm că activitățile desfășurate în legătură cu patrimoniul cultural al zonei Roșia Montană au fost derulate în conformitate cu legislația aplicabilă în vigoare, din care cităm:

- Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 311/2003 – Legea muzeelor și colecțiilor publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare

La acestea se adaugă și alte reglementări precum:

- Reglementările ICOMOS
- Principiile Ecuator
- Politica Operațională a Băncii Mondiale 11.03 etc

Așa cum vom arăta pe scurt mai jos, RMGC a avut în vedere ca, prin implementarea proiectului minier, patrimoniul cultural să fie protejat și pus în valoare, contribuind semnificativ la dezvoltarea zonei.

În ceea ce privește galeriile miniere istorice datând din epoca romană descoperite în sectoarele miniere Cătălina Monulești și Păru Carpeni, în planurile RMGC sunt prevăzute ample lucrări de redeschidere, consolidare și amenajare care să permită conservarea lor in situ și amenajarea lor pentru un circuit public de vizitare. Această decizie a luat în considerare valoarea și semnificația vestigiilor arheologice excepționale păstrate în aceste galerii, respectiv instalații romane din lemn realizate în epoca romană pentru evacuarea apelor de mină (așa-numitele „roți romane”). În același timp, galeria Cătălina Monulești are faima de a fi cea în care – la mijlocul secolului al XIX-lea – a fost descoperit cel mai semnificativ lot de tăblițe cerate (conform surselor de arhivă istorică fiind vorba de 11 piese, dintr-un total cunoscut până astăzi de 32 de astfel de artefacte).

Pentru mai multe detalii cu privire la impactul potențial al proiectului asupra patrimoniului, precum și la măsurile propuse de către RMGC pentru conservarea și punerea în valoare a acestuia, a se consulta capitolul 4.9, notele explicative la acesta, planurile de management M, precum și anexele, aflate pe site-ul oficial al RMGC.

Planul M – Planurile de Management pentru Patrimoniu cultural descriu proiectele și programele propuse pentru cercetarea, conservarea și restaurarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier, precum și măsurile de minimizare a impactului și de implicare a comunității locale și științifice/academice în transformarea acestora într-o resursă economică viabilă a comunității locale.

Precizăm că RMGC nu va nesocoti, în nici un caz, prevederile legale privind protecția și conservarea patrimoniului cultural, din contra, va aplica planurile și programele pe care și le-a asumat prin proiect pentru protejarea și punerea în valoare a acestuia. În plus menționăm că RMGC deține în prezent licența de concesiune pentru exploatare nr. 47/1999 pentru exploatarea minereurilor auro-argentifere din perimetrul Roșia Montană, județul Alba, licență aprobată prin hotărâre a Guvernului.

In concluzie, RMGC trebuie sa obtina mai intai licenta de exploatare pentru proiectul sau si abia apoi sa ceara certificatul de urbanism si acordul de mediu.

In consecinta, consideram ca toate aceste documente depuse de RMGC nu trebuie luate in considerare si cererea de obtinere a acordului de mediu trebuia respinsa.

II. Observatii legate de procedura

Amintim ca RMGC a mai depus in octombrie 2002 documentatia necesara declansarii procedurii de obtinere a acordului de mediu. Documentatia a inclus si documentul numit „Proiectul Rosia Montana”, de 54 pagini, bazat eronat tot pe Licenta de exploatare 47/1999, care avea atunci **perimetrul de 4282 ha**; documentul prevedea in graficul general depunerea in ianuarie 2003 a “Raportului asupra studiului de impact social si asupra mediului (EIA)”, **emiterea acordului de mediu in iulie 2003, iar in septembrie 2003 era prevazuta inceperea etapei de constructie.**

Dar RMGC nu a depus la termenul stabilit “Raportul asupra studiului EIM”; mai mult, in urma opozitiei la proiect a asociatiei Alburnus Maior (www.rosiamontana.org), a Bisericii catolice si a Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe din Romania, a rapoartelor negative complexe ale Academiei Romane din martie si mai 2003 (www.acad.ro) si ale Grupului de Salvare a Rosiei Montane din Academiei de Studii Economice din august 2002 si mai 2003, in urma protestelor ICOMOS si a peste 1000 istorici si arheologi din intreaga lume, in urma protestelor organizatiilor ecologiste, **compania RMGC si-a retras in iunie 2003 documentatia depusa in octombrie 2002, fara sa se faca cunoscut acest lucru opiniei publice** (dupa siinta noastra).

De faptul ca RMGC si-a retras documentatia am aflat abia in iulie 2004, cu ocazia publicarii in M.O. Nr. 605/6.Vii.2004 a H.G. Nr. 926 din 10 iunie 2004, prin care se aproba Protocolul incheiat la 16 septembrie 2003

la Budapesta, la intalnirea de constituire a Comisiei mixte romano-ungare pentru protectia mediului. Protocolul spune ca la punctul 6 al ordinii de zi s-a discutat despre „colaborarea privind schimbul de informatii referitoare la proiectul Rosia Montana”; printre altele:

„Partea romana a informat partea ungara ca in cursul lunii iunie a.c. investitorul si-a retras documentatia depusa in luna octombrie 2002, in vederea declansarii procedurii de autorizare din punct de vedere al protectiei mediului. Cu aceasta ocazie au solicitat reluarea procedurii de autorizare in conformitate cu noile reglementari nationale, armonizate in totalitate cu legislatia Uniunii Europene. Pana in prezent, investitorul nu a prezentat documentatia necesara.”

In dec. 2004, RMGC a depus din nou documentatia pentru obtinerea acordului de mediu, tot ilegal pe baza Licentei 47/1999, care avea acum perimetrul de **2388 ha**. In 2006, a depus cele 33 volume privitoare la Studiul EIM. Au urmat mii de observatii negative la adresa proiectului facute de diversi specialisti, ONG-uri etc. In loc ca proiectul sa fie respins, prin neacordarea acordului de mediu, i s-a cerut RMGC sa imbunatateasca proiectul, tinand cont de observatiile facute. Acum se analizeaza imbunatatirile la proiect aduse de RMGC si probabil ca in urma observatiilor critice, i se va permite din nou sa-si imbunatateasca proiectul si tot asa, pana ce proiectul va primi acordul de mediu ?

Unde s-a mai pomenit (la ce fel de proiecte nationale sau internationale) ca daca nu ai facut bine proiectul de la inceput, sa ti se permita sa tot vii cu imbunatatiri ? Consideram procedura adoptata de Ministerul Mediului ca inacceptabila si neconforma cu uzantele, partinitoare cu compania straina.

SC Roşia Montană Gold Corporation SA a depus solicitarea privind emiterea acordului de mediu pentru proiectul Roşia Montană la APM Alba în data de 14.12.2004.

Având în vedere faptul că proiectul intră sub incidenţa prevederilor Convenţiei Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontier, Ministerul Mediului a solicitat Ministerului Afacerilor Externe, prin adresa nr. 4596 din 21.12.2004 transmiterea notificărilor către statele posibil afectate: Ungaria, Serbia şi Muntenegru, Bulgaria, Moldova, Ucraina, Slovacia.

Ungaria a confirmat participarea sa la procedura de evaluare a impactului proiectului Roşia Montană în context transfrontier. Ungaria a transmis si o propunere preliminară privind cerinţele de conţinut pentru Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roşia Montană.

Bulgaria a răspuns la notificare precizând că nu va participa la procedura de evaluare a impactului proiectului Roşia Montană în context transfrontier.

Republica Moldova a răspuns la notificare precizând ca nu va participa la procedura de evaluare a impactului proiectului Roşia Montană în context transfrontier, însa a solicitat Raportul la studiul de evaluare a impactului, dupa ce acesta va fi elaborat.

Serbia şi Muntenegru, Ucraina si Slovacia nu au răspuns oficial la notificare.

La data de 14.04.2005 a avut loc verificarea amplasamentului proiectului Roşia Montană la care au participat reprezentanţi ai MMDD, ARPM Sibiu, APM Alba şi ai titularului. În urma verificării amplasamentului a fost încheiat procesul verbal şi s-a început completarea listei de control conform legislaţiei în vigoare.

La data de 10.05.2005 a avut loc şedinţa colectivului de analiză tehnică (CAT) la nivel central pentru etapa de încadrare şi cea de definire a domeniului evaluării. CAT-ul (format din reprezentanţi ai Academiei Române, MEC, MAI, MS, MTCT, MIE, MCC, ANRM, ANAR) a stabilit problemele care trebuie tratate în raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului. În completarea problemelor identificate de instituţiile române reprezentate în acest colectiv, RMGC a tratat şi aspectele solicitate de autorităţile de mediu din Ungaria.

Pe baza listei de control pentru definirea domeniului evaluării, a întrebărilor suplimentare ale instituţiilor din CAT şi a propunerilor statelor potenţial afectate s-a elaborat Raportul la studiul de evaluare a impactului, de către persoane certificate, în concordanţă cu legislaţia în vigoare.

- Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a fost supus dezbaterilor publice în perioada 24.07.2006 - 25.08.2006, în 14 localităţi diferite, pe teritoriul României (Roşia Montană, Abrud, Câmpeni, Alba Iulia, Zlatna, Brad, Cluj-Napoca, Turda, Bistra, Baia de Arieş, Lupşa, Bucureşti, Deva, Arad);
- Au avut loc dezbateri publice în Ungaria la Szeged si Budapesta, ca urmare a participării Ungariei la procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roşia

Montană, în context transfrontier;

- MMDD, în baza rezultatelor dezbatelor publice, a evaluat propunerile/comentariile motivate ale publicului și a solicitat titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexa care să conțină soluții de rezolvare a problemelor semnalate.

În data de 31.01.2007, MMDD a transmis titularului de proiect, SC Roșia Montană Gold Corporation SA, formularul cu observațiile și comentariile publicului primite în perioada de consultare publică.

Titularul proiectului a înaintat în data de 04.05.2007 către MMDD răspunsul său cu privire la observațiile și comentariile publicului, răspuns ce constituie anexa la raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului.

MMDD a transmis anexa la raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului în format electronic - CD - publicului care a formulat observații și comentarii.

Colectivul de analiză tehnică constituit la nivel central (CAT), s-a întrunit în datele de 26.06.2007, 10.07.2007, 19.07.2007 și 09.08.2007. Au fost analizate 4 capitole ale raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, respectiv:

- Cap.1 - Informații generale
- Cap.2 - Procesele tehnologice
- Cap.3 – Deseuri
- Cap.4 - Impactul potențial, inclusiv cel transfrontieră, asupra componentelor mediului și măsuri de reducere a acestora, cu excepția subcapitolului referitor la condiții culturale și etnice și la patrimoniul cultural (8 subcapitole)

La data de 12.09.2007, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile a suspendat procedura de evaluare a impactului asupra mediului pe motiv că certificatul de urbanism nr. 105/2007 este suspendat de drept. SC Roșia Montană Gold Corporation SA a depus certificatul de urbanism nr. 87/2010 în data de 03.05.2010.

În luna iunie 2010, Ministerul Mediului și Pădurilor a transmis membrilor Comisiei de Analiză Tehnică la nivel central, documentele depuse de SC RMGC SA, în vederea emiterii unui punct de vedere, în contextul modificării legislației din domeniul protecției mediului în perioada 2006-2010.

Comisia de Analiză Tehnică la nivel central s-a întrunit în data de 22 septembrie 2010 pentru a discuta punctele de vedere transmise de membrii CAT și a solicitat aducerea la zi a documentației care a făcut obiectul discuției, atât ca formă cât și în conținut, în funcție de modificările legislației specifice care au fost operate în perioada 2006-2010.

SC RMGC SA în 26.10.2010 a înaintat completări la documentația inițială, conform solicitării ministerului, documente care au fost publicate atât pe pagina de internet a companiei cât și pe cea a Ministerului Mediului și Pădurilor.

Ministerul Mediului și Pădurilor în data de **02.11.2010**, a transmis documentația primită de la SC RMGC SA pentru analiză membrilor CAT.

În data de **22 decembrie 2010** Comisia de Analiză Tehnică la nivel central a început analizarea întregii documentații depuse de SC RMGC SA până la această dată, urmând ca în ședințele viitoare această analiză să continue.

În ianuarie 2011 Ministerul Mediului și Pădurilor a înaintat Ungariei completările depuse de SC RMGC SA referitoare la informații și răspunsuri la întrebările primite pe procedura în context transfrontieră privind proiectul Roșia Montană.

În 09 Martie 2011 Comisia de Analiză Tehnică la nivel central a continuat analiza documentației depuse.

Pentru a asigura transparența acestei analize, în paralel cu analiza documentației în cadrul Comisiei de Analiză Tehnică, Ministerul Mediului și Pădurilor a pus la dispoziția publicului interesat documentația depusă de către SC RMGC SA, acordând un termen de 2 luni pentru formularea unor observații/comentarii referitoare la documentația depusă, de către cei interesați.

Ca și o concluzie generală, un rol important pe care îl au consultările publice este acela de a identifica aspecte care pot conduce la îmbunătățirea caracteristicilor proiectului.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este o procedură complexă care presupune participarea activă a mai multor instituții ale administrației publice și, în plus participarea publicului. Procedura se concentrează asupra dezbaterii raportului la studiul de impact, dezbateri care dă în mod logic naștere la întrebări, comentarii, sugestii. Titularul proiectului trebuie să răspundă la aceste întrebări și să furnizeze explicații suplimentare care să răspundă temerilor exprimate de public. Pentru aceasta, în anumite cazuri poate fi necesară o aprofundare a evaluării de mediu sau efectuarea unor investigații suplimentare. În același sens este și art. 31 din Ordinul nr. 860/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu.

III. Observatii la documentatia

Vol 1: Note explicative, Aducerea la zi a Raportului de Evaluare a Impactului (EIM) asupra mediului, al Proiectului Rosia Montana

- Pag. 18 OUG nr 68/2007 privitor la raspunderea de mediu cu referire la prevenirea si repararea prejudiciului asupra mediului care implementeaza in legislatia romana prevederile Directivei 2004/85/CE, completate cu art.15 al Directivei Parlamentului European si a Consiliului 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind raspunderea pentru mediul inconjurator: acest OUG la art.33 si 34 stipuleaza instituirea unui sistem menit sa **asigure crearea unor garantii financiare** privind obligatiile ce revin conform acestui act normativ. **Instituirea acestui sistem urmeaza a se face printr-o Hotarare de Guvern, hotarare ce nu a fost inca emisa.**

Așa cum este stipulat și în Nota Explicativă aferentă capitolului 3 "Deșeuri" la care se face referire, una din prevederile legislative care a apărut după momentul elaborării studiului de impact asupra mediului este **OUG nr. 68/2007** privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului. Acest act normativ implementează în legislația română prevederile Directivei 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, astfel cum a fost completată de art. 15 al Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE. Actul normativ reglementează măsurile preventive și reparatorii care pot fi luate pentru prevenirea / înlăturarea prejudiciilor cauzate mediului, precum și suportarea și recuperarea costurilor avansate pentru implementarea măsurilor preventive sau reparatorii, după caz. Art. 33 și 34 din OUG nr. 68/2007 stipulează instituirea unui sistem menit să asigure crearea unor garanții financiare privind răspunderea în domeniul mediului, care să permită operatorilor utilizarea acestora în scopul garantării obligațiilor ce le revin conform acestui act normativ. Instituirea acestui sistem urmează a se face prin

Hotărâre a Guvernului României (hotărârea încă nu a fost emisă). Totuși, apreciem că acest sistem de garantare are un caracter general – vizând toate domeniile de activitate – prin raportare la reglementările similare existente la acest moment în domeniul mineritului (garanția stabilită de Legea nr. 85/2003 și cea stabilită de art. 50-53 din

H.G. nr. 856/2008) care credem că au un caracter special. În acest context, prevederile OUG nr. 68/2007 – cel puțin acum, când normele de aplicare încă nu au fost emise – nu instituie obligații de garantare suplimentară în domeniul mineritului.

Dacă în momentul emiterii Hotărârii de Guvern se va constata că vor fi impuse măsuri suplimentare față de cele prevăzute prin legislația în vigoare, RMGC se va conforma în totalitate acestor noi prevederi.

- Pag. 27 Costurile de inchidere si monitorizare postinchidere **se opresc in anul 27** de la inceperea exploatarei, ori in Studiul de Evaluare a Impactului de Mediu, vol. 28 pag.39, la estimarile perioadelor necesare pentru inchiderea si postinchiderea exploatarei, in cazul **controlului exfiltratiilor prin corpul barajului iazului de decantare se prevede intervalul de 50 – 100 ani**. Studiul EIM vol 17, pag. 56-65 mentioneaza ca Directiva Uniunii Europene privitoare la deseurile miniere (Preambul, paragraful 22) prevede ca „este necesara stabilirea unor proceduri de monitorizare si in timpul fazei de postinchidere a amenajarilor de depozitare a deseurilor; **dupa inchiderea investitiei, monitorizarea este necesara atata timp cat un anumit impact negativ asupra mediului nu poate fi exclus cu siguranta**”. Ori, pericolul pentru degradarea mediului ramane permanent pe platforma Rosia Montana, gestiunea apelor acide, de pilda, va trebui asigurata pe termen infinit (vol.8 pag.136-137 din EIM).

Intr-o aproximare a numarului de salariati ce raman pe platforma dupa inchiderea investitiei (Paul Bran-coordonator: Dimensiunea economica a impactului de mediu- studiu de caz Rosia Montana, Editura ASE, Buc. 2004, pag.135) se aprecia la 60 necesarul de personal care sa asigure operarea instalatiilor de tratare a apelor acide, monitorizarea pericolului de mediu (halde, baraj, cariera cu ape uzate, magazii si depozite cu materiale contaminate etc), intretinerea instalatiilor, retelelor de apa, a drumurilor, laborator, interventii in caz de avarii, paza etc. Aceste activitati si necesarul de personal, pe termen infinit, au nevoie de un buget anual pentru gestiunea platformei postinchidere si de o entitate organizatorica cu statut de functionare. De unde se vor asigura, anual, sumele necesare gestionarii platformei pe termen foarte indelungat, stiind ca obligatiile investitorului se opresc in anul 27 de la inceperea exploatarei?

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Conform Legii minelor nr. 85/2003 se va institui o garanție financiară pentru refacerea mediului (GFRM) înainte de crearea oricărei datorii. GFRM este reglementată de Legea Minelor nr. 85/2003, de Instrucțiunile emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Normele de aplicare a Legii Minelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1208/2003.

Conform legislației din România, există în prezent două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul respectiv, conform art. 133 din Hotărârea Guvernului nr. 1208/2003.

Cea de-a doua garanție, de asemenea actualizată anual, definește costurile estimative ale închiderii minei de la Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în proiectul de refacere a mediului și programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Toate GFRM vor respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 135 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice.

Acesta este costul capitalului inițial pentru închidere care va fi suportat în perioada de exploatare și în perioada închiderii. El nu include costurile curente de operare pentru întreținerea și operarea instalațiilor de epurare a apei. Costurile curente de operare pentru anii 22 la 26 sunt estimate la aproximativ 18 milioane USD, dar numai în perioada de închidere activă. Perioada de post-închidere începe în anul 27, după finalizarea închiderii și rehabilitării iazului de decantare

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;

- Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Conform legii, sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere astfel încât autoritățile române să nu aibă o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

- Pag. 71 Strategia de dezvoltare durabilă a României. Investitorul are mari dificultăți de a aborda conceptul de dezvoltare durabilă la exploatarea minereurilor de aur și argint cu tehnologia prin cianurare, știut fiind că:

- dintr-o tona de minereu, 10-15 grame se valorifică, restul rămâne ca deșeu. Se adaugă la acesta și materialul derocat, regăsit ca halde cu pericol potențial de alunecare pe termen îndelungat;
 - zăcămintul de aur și argint se epuizează în timpul unei singure generații umane (18 ani), ori conceptul de dezvoltare durabilă include principiul că nici o resursă naturală, minerală să nu se epuizeze în timpul unei singure generații umane, defavorizând următoarele generații umane de a se bucura de aceeași resursă;
 - după 16-18 ani de la începerea exploatării, cei 270-840 salariați vor deveni someri, cu un potențial de supraviețuire mult diminuat decât înainte de a începe exploatarea aurului și a argintului;
 - vol.8 al EIM: paginile 178, 180 și 181 atrag atenția că infrastructura de producție ce devine inutilă după închiderea exploatării va fi dezasamblată, vândută sau reciclată pe măsura posibilităților. Materialele inerte vor putea rămâne pe amplasament sau vor fi depozitate într-un loc special amenajat. Toate deșeurile periculoase vor fi depozitate la un depozit autorizat. Utilajele tehnologice vor fi depozitate într-un depozit special amenajat. Toate rezervoarele după denocivizare vor fi depozitate într-o amenajare specială destinată acestui scop. Solul contaminat poate fi îndepărtat în afara amplasamentului uzinei și depozitat în cadrul unei amenajări autorizate. Întreg volumul de uleiuri, vaselină utilizată, apa de spălare și solvenți vor fi colectați, trecuți prin dispozitive de separare și depozitați în rezervoare cu pereți dubli.
- Cine este gestionarul acestor depozite special amenajate? Pe ce spații se amplasează, cine asigură plata gestiunii, cât timp aceasta gestiune trebuie să fie efectivă? Investitorul ce răspundere își asumă, conform principiului "Poluatorul plătește"?**

Se mai poate vorbi de dezvoltare durabilă sau rămâne o glumă plină de cinism la adresa locuitorilor ce vor păzi, la infinit, depozitele special amenajate?

Există nenumărate rapoarte elaborate la nivel internațional care prezintă modul în care proiectele miniere contribuie la dezvoltarea durabilă a zonelor în care sunt implementate.

Proiectul minier al RMGC a fost gândit ca un motor al dezvoltării întregii comunități din Roșia Montană și din zona înconjurătoare. Considerăm că dezvoltarea durabilă garantează contribuția noastră la bunăstarea pe termen lung a comunității, impactul fiind măsurat nu doar în termeni economici, ci și din punct de vedere social, etic și mediului. Viziunea noastră este să creăm valoare pentru toate părțile interesate prin:

- managementul eficient al mediului în care se va dezvolta proiectul minier
- conservarea patrimoniului din Roșia Montană
- oferirea de locuri de muncă la nivel local
- dezvoltarea infrastructurii din zonă
- îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, de educație și la activități culturale

Ne dorim ca locuitorii din Roșia Montană să aibă un mediu curat și sigur, infrastructură mai bună și servicii de asistență cel puțin la fel de bune ca în cele mai dezvoltate comunități de dimensiuni similare

din România. În ceea ce privește infrastructura, comunitatea din Roșia Montană ar trebui să beneficieze de transport eficient, curent electric, surse de apă potabilă, drumuri bune, iluminat stradal, linii de comunicare moderne către restul țării și stații de tratare adecvate a apelor menajere și a deșeurilor

Toate aceste direcții se regăsesc deja în acțiunile companiei. Strategiile sunt gândite pe termen mediu și lung, însă RMGC depune toate eforturile pentru a sprijini comunitatea și în rezolvarea nevoilor imediate.

Angajamentul nostru pentru dezvoltare durabilă este demonstrat de voința noastră de a adopta și îmbrățișa inițiative și procese-cheie care conduc la cele mai bune practici. Recunoaștem, susținem și ne aliniem la următoarele inițiative externe:

- Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale, 10 principii de dezvoltare durabilă (www.icmm.com)
- Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor (ICMC) (www.cyanidecode.org)
- Standardele pentru asigurarea implementării durabile a planurilor de protecție socială și a mediului înconjurător elaborate de Corporația Financiară Internațională (IFC), componentă a Grupului Băncii Mondiale www.ifc.org)
- Declarația Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind Principiile și Drepturile Fundamentale la Muncă (www.ilo.org)
- Consiliul interguvernamental pentru schimbări climatice – cele mai bune tehnici disponibile în industria minieră (www.epa.ie)
- Liniile directe ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) pentru întreprinderile multinaționale (www.oecd.org)
- Politicile operaționale ale Băncii Mondiale și IFC privind activitățile de strămutare și relocare (www.ifc.org).
- Principiile de finanțare "Equator Principles Financial Institutions" adoptate de instituțiile financiare instituționale pentru a asigura certitudinea că proiectele finanțate se vor derula în spiritul responsabilității sociale și a unor măsuri sigure de protecție și administrare a mediului înconjurător.
- Principiile internaționale de întocmire și implementare a planurilor de relocare și strămutare elaborate de departamentul de dezvoltare socială și protecția mediului din cadrul Corporației Financiare Internaționale în "IFC Handbook for Preparing a Resettlement Action Plan"(http://www.ifc.org/ifcext/sustainability.nsf/Content/Publications_Handbook_RAP)
- "Framework for Responsible Mining" (<http://www.frameworkforresponsiblemining.org>)

Practicile noastre din domeniul dezvoltării durabile se bazează pe standardele ISO 26000. Scopul nostru este să realizăm progrese semnificative în alinierea la aceste standarde, estimate să intre în vigoare în 2010.

În plus, am aderat în totalitate la cele 10 principii ale UN Global Compact (www.unglobalcompact.org) în domenii precum drepturile omului, muncă, mediu și anti-corupție. Pentru mai multe informații accesați link-ul din dreapta paginii.

- Pag. 72 *Planul Național Strategic pentru Dezvoltarea Rurală prevede: modernizarea structurii duale a agriculturii; menținerea și îmbunătățirea calitatii mediului; dezvoltarea turismului. Cum răspunde Studiul EIM la aceste obligații ale Strategiei ? Reluam, pentru răspuns, datele investitorului inserate în vol. 13, pag.31 a EIM, care prevede ca urmare a funcționării investiției:*

- **suprafața de teren neproductiv va crește, de la 5% inițial la 64,4% ;**
- **suprafața fanetelor va scădea, de la 60% la 29%;**
- **padurile după deforestare își vor reduce suprafața, de la 17,7% la 5,6%;**
- **zonele carstice cresc ca suprafață, de la 12% la 64,3%;**
- **o parte a populației va fi relocată sau strămutată.**

Concluzia este evidentă: investiția reduce capacitatea locuitorilor de a supraviețui pe baza resurselor naturale actuale. Dacă se adaugă la tabloul dramatic de mai sus și somajul fostilor angajați, situația este

dezastruoasa. Si atunci se pune intrebarea: **cui i-a folosit investitia?**

Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală (PNSDR) este centrat pe trei aspecte-cheie:

1. Facilitarea transformării și modernizării structurii duale a agriculturii și silviculturii, precum și a industriilor procesatoare aferente, pentru a le face mai competitive și pentru a contribui la creșterea economică și convergența veniturilor din spațiul rural (acolo unde este posibil), în paralel cu asigurarea condițiilor de trai și protecția mediului din aceste zone.
2. Menținerea și îmbunătățirea calității mediului din zonele rurale ale României, prin promovarea unui management durabil atât pe suprafețele agricole, cât și pe cele forestiere.
3. Gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă din sectorul agricol către alte sectoare care să le asigure un nivel de trai corespunzător din punct de vedere social și economic.

Prin integrarea practicilor de dezvoltare durabilă în activitatea noastră pot decurge, de asemenea numeroase beneficii sociale și de mediu. Putem contribui la crearea unei comunități sustenabile cu un standard de viață mai bun. Pe lângă creșterea pe care o aducem economiei locale și îmbunătățirea vieții cotidiene a comunității locale, putem ajuta la conservarea biodiversității și la clădirea unei încrederi mai mari în comunitate. Acest lucru va oferi un mecanism puternic de conservare a vieții din spațiul rural, lărgind gama de locuri de muncă viabile atât în cadrul serviciilor conexe Proiectului, cât și în afara ei și contribuind astfel la atingerea obiectivului de convergență a veniturilor în paralel cu păstrarea texturii sociale.

Astfel, se remarcă faptul că, principalul obiectiv al Proiectului și anume, facilitarea implementării unei activități industriale în comuna Roșia Montană, precum și efectele benefice estimate ale acestei activități asupra mediului social și economic din zonă au ca finalitate tocmai dezvoltarea acestei zone rurale montane defavorizate.

Implementarea propunerilor proiectului va contribui la:

- dezvoltarea și diversificarea activităților economice și de servicii, ca urmare a cerințelor activităților de extragere și de procesare a minereului;
- dobândirea de către localnici a noi competențe și abilități;
- ecologizarea perimetrelor și a factorilor de mediu poluați istoric;
- protecția mediului și a sănătății umane;
- creșterea generală a bunăstării în comunitate ca urmare a creerii de noi locuri de muncă și a creșterii veniturilor bugetare;
- crearea condițiilor pentru dezvoltarea turismului prin protejarea și punerea în valoare a valorilor de patrimoniu;
- realizarea de parteneriate public – private.

- Pag. 79 *Romania primeste in urma exploatarei aurului si a argintului, sub forma de taxe, impozite, dividende, redeventa o suma de 1,72 mild USD, fara a lua in calcul cheltuielile ce vor trebui efectuate dupa anul 27 de la inceperea exploatarei. Dar, participarea statului la RMGC a scazut practic la 0,6% (potrivit unui articol publicat pe site-ul BURSA On Line, editia din 18.01.2010) in urma majorarii de capital din decembrie 2009. Proiectul a devenit astfel complet inacceptabil din punct de vedere economic. Propunerile autorilor prezentului material sunt:*

- **Evaluarea cheltuielilor pentru gestiunea platformei postinchidere pentru urmatorii 100 de ani si corectarea veniturilor statului roman, in aceasta situatie.**
- **Respingerea proiectului si dizolvarea RMGC, deoarece contravin interesului national (Constitutie, Art. 135 si Art. 136).**

Inlocuirea in Legea minelor (si in Constitutie) a veniturilor din redeventa ca urmare a concesiunii perimetrului exploatarei cu un aranjament de tip Production Sharing Agreement, propunere facuta si de Academia Romana, prin care cele doua parti sa-si imparta veniturile din exploatare conform unei proportii stabilita de lege .

Așa cum am arătat pe larg în Notele explicative la capitolul 9 „Rezumat fără caracter tehnic”, Proiectul

Roșia Montană va aduce multiple beneficii pentru România, în diverse domenii.

În general, proiectele de exploatare a resurselor aurifere pe principiile dezvoltării durabile și responsabile au un impact pozitiv major pe termen lung asupra economiilor locale, regionale și naționale. În cazul Proiectului Roșia Montană, experții au calculat o contribuție directă de peste 4 miliarde USD în economia României și o contribuție indirectă totală potențială de 19 miliarde USD, calculată la un preț mediu al aurului de 900 USD/uncie.

Trebuie menționat că toate elementele Proiectului, inclusiv în ceea ce privește procedeele ce vor fi utilizate pentru obținerea aurului și argintului, sunt elaborate în conformitate cu și respectă dispozițiile legale în vigoare în România. Astfel, sunt respectate dispozițiile cuprinse în art. 135 din Constituția României, care stabilește principiile de exploatare a resurselor naturale, prevederile Legii minelor nr. 85/2003, strategia de dezvoltare a industriei miniere elaborate de Guvernul României, precum și alte dispoziții legale aplicabile diverselor aspecte ale Proiectului.

Valorificarea rezervelor de aur și argint din perimetrul licenței Roșia Montană prin concesionarea dreptului de exploatare către RMGC a fost decisă la momentul aprobării licenței de concesiune pentru exploatarea minereurilor auro-argentifere din perimetrul Roșia Montană. Ne aflăm acum la momentul la care RMGC solicită o evaluare a Raportului EIM cu aplicarea criteriilor și cerințelor prevăzute de legislația specifică, iar nu prin prisma unor afirmații cu caracter general, subiectiv și necuantificabil.

Exploatarea propusă urmează să fie implementată în condițiile stabilite de legea română, pe baza unei licențe de exploatare acordate de statul român, precum și a autorizațiilor, avizelor și a permiselor ce trebuie obținute de la autoritățile române, conform legislației în vigoare. Proiectul propus de RMGC la Roșia Montană este un proiect de minerit responsabil, care tratează cu egală importanță toate componentele și implicațiile existente: economice, sociale, de mediu și de patrimoniu.

Efectele directe totale ale Proiectului vor adăuga 4 miliarde USD în economia românească. Această sumă este echivalentul a 53% din veniturile totale anticipate ale Proiectului, desi participatia Statului Roman in proiect este de doar 19,31%.

Pe lângă impactul direct al Proiectului, Proiectul va genera efecte constând în cheltuieli indirecte și induse substanțiale. Acestea sunt cheltuieli suplimentare, ce vor fi generate de cheltuielile directe descrise mai sus, care nu ar exista dacă mina nu ar fi construită și exploatată. Analizând Proiectul din punctul de vedere al impactului său asupra PIB-ului României și luând în calcul atât beneficiile directe, cât și cele indirecte și induse ale Proiectului, rapoartele elaborate de Oxford Policy Management (OPM) și James Otto (Decembrie 2009) estimează că Proiectul Roșia Montană poate avea un impact în PIB-ul României de aproximativ 0.5% pe an sau echivalentul a 19 miliarde USD pe durata celor 18 ani aferenți perioadei de construcție și operare a Proiectului.

- Pag. 117, 120, 121 *Se considera barajul iazului de decantare foarte sigur fata de avarii posibile. Nu punem la indoiala datele din documentatia investitorului, ne exprimam numai nedumerirea ca in perioada 1970 – 2003 au fost inregistrate, in lume, 59 avarii majore la digul lacului de decantare cu 700 victime umane. In ultimii 10 ani, asemenea accidente s-au intamplat la 14 baraje, iar in SUA, pe termen lung, s-au raportat 185 avarii majore. Intrebarea care ne nelinisteste este urmatoarea: toate aceste baraje au fost prost proiectate, prost construite ? ce s-a intamplat in realitate si care nu se va intampla la Rosia Montana? Se poate considera ca toti investitorii au garantat pentru siguranta barajelor lor si se presupune ca au facut aceasta pe baza de argumente tehnice: ce scapa intelegerii realitatii ?*

Sursa datelor: Tailings Dam Incidents, U.S.Committee on Large Dams – USCOLD, Denver, Colorado, ISBN 1-884575-03-X, preluat dupa Ad Astra <www.ad-astra.ro> si Declaratia Parlamentului German din 27 octombrie 2000 prin care se interzice folosirea tehnologiei cu cianuri la extragerea aurului.

- Pag. 117, 120, 121 *Se considera barajul iazului de decantare foarte sigur fata de avarii posibile. Numai ca intre un studiu platit de RMGC, adica de partea interesata, si opiniile dezinteresate ale unor specialisti de la Institutul de geologie al Romaniei, dam crezare celor din urma, care spun:*

- Exista riscul poluarii panzei freatice:

Scurgerile de ape acide datorate mineritului de roca sunt apreciate ca fiind cele mai mari probleme ecologice asociate cu mineritul.

“Iazul de decantare de pe valea Cornii ... este asezat partial pe gresii permeabile si afectate de fracturi. Din acest motiv, iazul proiectat pe valea Cornii este o bomba ecologica cu pericol permanent.” (Ing. Andrei Justin,

fost director stiintific la Institutul de Geologie al Romaniei)

*“Recent, exploratoarea romanca Uca Marinescu a surprins in calatoria ei in jurul lumii imagini dezolante despre dezastrul ecologic lasat in urma de exploatarea miniera cu cianuri din Yellowknife, Canada; activitatea miniera din zona a fost sistata din cauza efectelor produse de deseurile cu cianura. Exploratoarea Uca Marinescu spune ca autoritatile locale cheltuiesc anual aproape **1 miliard de dolari (CD ?)** doar pentru a tine solul inghetat, astfel incat sa nu permita raspandirea noxelor provenite din lacul de cianura”. ([http:// www.romania-actualitati.ro/dezastrul ecologic din yellowknife in imagini-13...](http://www.romania-actualitati.ro/dezastrul_ecologic_din_yellowknife_in_imagini-13...))*

La Roșia Montană, sistemul iazului de decantare va fi construit în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale. Aceasta va fi o construcție sigură din punct de vedere ecologic pentru depozitarea permanentă a sterilelor de procesare detoxificate rezultate din procesarea minereului. Vor fi utilizate echipamente sofisticate pentru monitorizarea geotehnică precum și pentru monitorizarea nivelului apei. La selectarea unui amplasament potrivit pentru iazul de decantare s-au analizat 13 variante de amplasament, iar varianta aleasa a fost Valea Cornei. Cea mai importanta unitate stratigrafică a Văii Corna este constituita din depozitele coluviale, care au o capacitate scazută de cantonare a apei și au o conductivitate hidraulică medie de 1×10^{-6} cm/s. Coluviul observat pe amplasamentul iazului de decantare și al iazului secundar de retenție are grosimi de 3,0 până la 10,5 m. Coluviul este materialul preferat pentru perimetrul iazului de decantare a sterilelor, așa cum s-a determinat pe baza testelor hidraulice, datorită permeabilității sale reduse de ordinul a 1×10^{-6} cm/s. Această permeabilitate redusă este rezultatul conținutului argilos cu granulație fină al materialului. De asemenea, acest material argilos va fi compactat pentru a-i reduce și mai mult gradul de permeabilitate, iar în zonele în care acest strat este mai subțire, se va aduce coluviu de pe viitorul amplasament al uzinei de procesare și va fi compactat pe amplasamentul iazului pentru a mari grosimea stratului impermeabil. Un program extensiv de foraje și testări incluzând puțuri geotehnice s-a desfășurat în perioada 2000 – 2006 pe tot amplasamentul propus al iazului de decantare. Forajele au fost în special executate pentru a testa discontinuitățile asociate cu foliația și șistozitatea sau alte discontinuități în lungul axului văii Corna. Acesta este primul principiu de bază a unei investigații geotehnice. Rezultatele testelor indică o zonă cu o conductivitate hidraulică de 10^{-6} cm/s. Aceasta înseamnă că șisturile și celelalte zone au o permeabilitate scăzută, cu conductivitate hidraulică similară cu a celorlalte roci de bază. Toate faliile au deschideri mici, fără dilatații semnificative și nu creează discontinuități mari. În ceea ce privește investigarea prin metode geofizice a sistemelor de fracturi menționăm ca în anul 2000 a fost întocmit un studiu de aeromagnetometrie, care a cuprins și valea Corna, studiu în baza căruia au fost trasate o serie de structuri și fracturi, care ulterior au fost investigate și prin foraje geotehnice. Forajele geotehnice nu au confirmat amplasarea presupusa a structurilor delimitate geofizic. Cartarea structurala a acestor foraje nu a pus în evidența fracturi majore ci doar unele fisuri cu deschidere în general de până la 1mm. Atât fisurile cât și planele de șistozitate sunt cimentate cu calcit sau sunt umplute cu minerale argiloase ceea ce le face impermeabile. Cartarea de detaliu efectuată în toamna anului 2010 de către reprezentanții Facultății de Geologie a Universității București a confirmat rezultatele forajelor de investigație geotehnica.

De asemenea, fotointerpretarea datelor satelitare de tip Aster, nu a pus în evidența structuri tectonice în zona Corna.

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveța iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate

în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametri proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Riscul asociat scenariilor mai plauzibile care produc consecințe pentru mediu a fost analizat de Institutul Norvegian de Geotehnică (NGI). Cel mai mare pericol (probabilitate de producere) asociat unei neperformanțe plauzibile ale barajului au fost determinate ca fiind de unu la un milion de ani. Analizele lanțurilor de evenimente arată că probabilitatea de neperformanță a iazului este de circa 100 de ori mai mică decât probabilitatea de rupere a barajelor de retenție, pe baza datelor de performanță observate la barajele din întreaga lume.

Impactul fizic datorat acestor scenarii a fost estimat de experții de la seminar ca fiind o deformare a coronamentului de aproximativ 5 și 8 metri pe o lungime de coronament între 100 și 200 m. Volumul de steril evacuat a fost estimat conservativ în domeniul aproximativ de 125.000 la 250.000 m³, însoțit de o evacuare de apă contaminată de aproximativ 13.000 la 26.000 m³ într-un interval de 24 de ore

Scenariul de avariere a barajului a fost considerat pentru ultimii ani de funcționare, când în iaz se află cel mai mare volum. În primii ani de formare a iazului, analizele de pericol au arătat că toată apa care ar scăpa din baraj (din nou, cu o foarte mică probabilitate de apariție) ar fi reținută în zona dintre barajul secundar (SCD) și piciorul barajului principal și nu ar ajunge în râu.

Pe baza analizelor de pericol efectuate de NGI în cooperare cu mai mulți experți internaționali în baraje și risc, scenariile de avariere sau revărsare a barajelor în ultimii ani ai exploatarei iazului ar putea duce, ca să cităm un expert în riscuri „oarecare pagube materiale și o oarecare contaminare în zona învecinată din aval de barajul principal”, dar nu mai mult de atât. Nu se vor produce inundații cu ieșire din matcă. Sterilul ar putea parcurge o distanță de câteva sute de metri mai jos de barajul principal, mult prea scurtă pentru a crea prejudicii pentru bunuri sau persoane.

Rezultatele modelării arată că va fi respectată calitatea apei în aval la nivelul standardelor pentru râuri și pentru apă potabilă, chiar în imediata vecinătate a amplasamentului. În condiții de debit scăzut, ar putea fi observată o depășire pe termen scurt a valorilor standard pe o distanță de 80 km față de amplasament. Trebuie subliniat că aceste condiții simultane de debit scăzut și breșă în baraj au o

probabilitate de apariție considerabil mai scăzută, reprezentând o șansă la un milion de ani. Probabilitatea mai redusă se datorează condițiilor de debit scăzut observate statistic numai timp de 3 din 12 luni ale anului.

Riscul redus al acestui impact este din nou de mică întindere și temporar. Impactul trebuie pus în balanță cu beneficiul depoluării imediate și asumate a poluări actuale constante cu metale grele.

Scenarii modelate în raportul NGI - scenariile cele mai plauzibile

Probabilitatea ca aceste scenarii să se producă în primii 21 de ani de existență ai instalației de steril a fost calculată ca unu la un milion de ani. Aceasta înseamnă o probabilitate de unu la un milion ca o breșă majoră în baraj care să producă pagube să apară în primii 17 ani. După aceea, stabilitatea barajului se va îmbunătăți. În plus, pe măsură ce avansează diferitele faze de construcție a iazului principal, rezultatele monitorizării și cunoștințele dobândite dacă structura se comportă satisfăcător vor duce la scăderea probabilității calculate de producere a avariei, de unu la un milion. În plus, cu excepția producerii unui cutremur, pericolele sunt procese lente, iar RMGC va putea răspunde la oricare dintre pericolele depistate de programul său de monitorizare și pregătire pentru situații de urgență pentru a contracara orice pericol în curs de materializare.

Grupul de experți de la seminarul de riscuri din ianuarie 2009 din București a luat în considerare următoarele dezastre naturale: trăsnete, incendii forestiere, ploi torențiale, avalanșe, inundații, cutremure, vânturi puternice, alunecări de teren, etc. Concluzia a fost că cei mai probabili factori declanșatori de avarii în sistemul de sedimentare sunt cutremurele, ploile torențiale (urmate de inundații) și alunecările de teren. Cele mai probabile scenarii rezultate dintr-o **combinare a acestor fenomene** (deoarece ele se pot produce simultan) prezintă o probabilitate de apariție de unu la un milion de ani.

În toate situațiile, pericolul, riscul și probabilitatea de producere nu sunt niciodată 0. Există întotdeauna o posibilitate cât de mică de apariție a unui fenomen, cu probabilitate foarte redusă sau nerealistă, ca de exemplu unu la un miliard sau trilion etc. Probabilitățile mai mici de unu la câteva milioane sunt atât de mici încât nu intră în domeniul calculelor realiste.

Este adevărat că unele amenințări, cum ar fi atacuri teroriste, prăbușirea unui avion 747 în iaz, arme ilegale, atacuri cu bombe, vandalism, sabotaj sau un război au o probabilitate de apariție mai mare decât zero. Acești factori declanșatori au fost analizați la seminarul din ianuarie 2009 de la București în analiza de "încadrare a modurilor de avariere" prin care s-au priorizat scenariile analizate ca lanțuri de evenimente.

Având în vedere așezarea iazului, situația politică actuală și ceea ce se poate aștepta să se întâmple în regiune în următorii 20 de ani (când iazul nu va mai fi o structură de retenție pentru steril și apă), probabilitatea de producere este mult mai mică decât unu la un milion, eventual de unu la un miliard sau trilion. Și acum există o probabilitate mai mare ca zero ca astfel de evenimente să aibă loc astăzi în zona Roșia Montană, chiar fără prezența iazului.

Probabilitatea de apariție a unor astfel de factori declanșatori, care să aibă ca rezultat evacuarea unor volume mari de steril și apă din iaz în primii 17 de ani de existență ai instalației de steril este mai mică de unu la un miliard sau trilion de ani. Probabilitatea de apariție a unui astfel de eveniment, deoarece nu depinde de instalația de steril însăși, nu va scădea după primii 17 ani.

Formele de impact cauzate de tipul de breșă în baraj discutat mai sus nu se referă la unele dintre caracteristicile proiectului care ar putea reduce impactul. În mod specific, modelul nu ia în considerare posibilitatea de a capta o parte din aceste evacuări în iazul secundar și nici lagunele de epurare semi-pasivă ce vor fi construite imediat în aval de al doilea baraj. Iazul secundar, după terminarea barajului, va avea o capacitate de 53.000 m³ (cu o capacitate mult mai mare în primii ani de construcție). Lagunele au fost proiectate să se întindă pe o distanță de circa 500 de metri în aval de iazul secundar și au o capacitate suplimentară de circa 33.000 m³ în plus față de capacitatea la care operează. Aceste două instalații nu vor fi pline în condiții normale de operare și pot reduce, sau chiar reține în întregime, impactul evacuărilor de steril și apă. În plus este în studiu posibilitatea de a utiliza bazine de acumulare apropiate în aval, cu o capacitate de 10 milioane m³ de apă pentru diluarea rapidă a oricărei deversări ca măsură de intervenție în caz de urgență ce va elimina orice depășire a valorilor standard, chiar în imediata vecinătate a amplasamentului.

- Exista riscul alunecarilor de teren:

“Structura geologica de sub localitatea Rosia Montana este formata din roci care nu permit exploatarea la suprafata (rocile sunt constituite din marne, argile, gresii si gipsuri badenian care stau pe Wildflysch predominant argilo-grezos (campanian)); in urma excavarilor, apa de la ploaie va patrunde la nivele inferioare si terenul va aluneca” (ing. Sever Bordea, Institutul de Geologie al Romaniei).

Raportul EIM, Capitolul 4.5 Geologia, disponibil pe pagina de internet a RMGC (<http://www.rmgc.ro/proiectul-rosia-montana/mediu/evaluarea-impactului-asupra-mediului-la-rosia-montana.html>), detaliază structura geologică a subsolului localității Roșia Montană (respectiv Valea Corna și Valea Roșia) după cum urmează:

a) Geologia Văii Corna

Geologia bazinului superior al văii Corna include mineralizația de tip Roșia Montană cantonată în formațiuni de tip vulcanogen. Restul văii este alcătuit din roci sedimentare cretacice. Depozitele superficiale din valea Corna sunt formate din soluri, depozite coluviale și sedimente reziduale formate din silturi argiloase și argile siltice cu un conținut variabil de pietrișuri și bolovănișuri. Clastele sunt formate din gresii și/sau fragmente de șisturi care reflectă litologia materialului sedimentar parental. Depozitele aluviale sunt prezente în talvegul văii și conțin nisipuri siltice și pietrișuri. Grosimea depozitelor de copertă variază între 2 și 10 m pe versanți, atingând 12 m în talveg.

Sub depozitele de copertă se găsesc următoarele tipuri principale de roci:

Șisturile negre – această secvență sedimentară cretacică, descrisă și sub numele de fliș, constă în mod obișnuit, din interstratificații de șisturi, gresii fine și mediu granulare, și nivele izolate de conglomerate. Roca este caracterizată de prezența unor diaclaze cu calcit în masa gresiilor, de orientarea variabilă a stratificației, precum și de apariția unor zone slab consolidate și/sau brecifiate. Această unitate reprezintă roca de bază tipică pentru valea Corna și pentru văile înconjurătoare, și va forma fundamentul viitorului bazin al sistemului iazului de decantare.

Brecia intracraterială.- În valea Corna, aceasta constă din microconglomerate, gresii grosiere cu caracter tufaceu, precum și vulcanoclastite mediu granulare. Textura rocii este în general masivă. Brecia are o vârstă neogenă și bordează la sud corpul mineralizat de la Cărnăc. Roca va constitui suportul sterilor de procesare depuse în coada bazinului de decantare, pe parcursul ultimilor ani de Proiect.

Aglomeratele andezitice – Acest tip de rocă a fost identificat în mai multe zone din bazinul superior al văii Corna, precum și în zona de interfluviu dintre văile Corna și Săliște. Aglomeratele andezitice se găsesc în afara viitoarei suprafețe ocupate de sterilele de procesare.

Calcarele – Au fost observate blocuri de calcar într-o porțiune situată ușor în amonte față de linia mediană a viitorului depozit de sterile de procesare. Calcarele sunt de vârstă cretacică, au o textură fină și denotă formarea în facies pelagic. Blocurile reprezintă relict de eroziune formate ca urmare a mișcărilor de șariaj de la sfârșitul Cretacului.

b) Geologia Văii Roșia

În bazinul superior al Văii Roșia, roca de bază este alcătuită din piroclastite și curgeri andezitice, situate în lungul culmilor de nord și de est ale văii. Pe culmea estică va fi amenajată cariera Șulei care va furniza agregate andezitice de construcție pentru Proiect. Porțiunile inferioare ale bazinului superior și culmea sudică includ dacite și brecii intercrateriale, descrise anterior. Porțiunea mineralizată a acestor unități va fi exploatată în cadrul Proiectului. Cele două treimi inferioare ale văii (spre vest) sunt dominate de șisturi negre cretacice similare celor descrise în valea Corna. Zona uzinei procesare este situată pe o rocă de bază formată din șisturi, iar cariera de la Pârâul Porcului va fi amplasată în gresii care fac parte din suita flișoidă cretacică și care vor furniza agregate necesare pentru construcție.

Materialul de suprafață predominant în valea Roșia este un sediment plastic coeziv până la tare, de natură reziduală sau coluvială, alcătuit din nisipuri argiloase cu urme de pietrișuri și bolovănișuri. Depozitele coluviale acoperă versanții, iar cele aluviale, talvegul văii.

Drept urmare, Probabilitatea ca în zona respectivă să apară alunecări masive este la fel de redusă, ca urmare a constituției petrografice stabile care include, îndeosebi, roci compacte, neexistând volume

mari de rocă situate în echilibru instabil.

- Consideram inoportuna varianta cu un singur iaz de decantare; consideram ca trebuiau proiectate mai multe iazuri de decantare, mai mici. *Sa observam ca Mina Martha din Noua Zeelanda, inchisa in 2010, care a prelucrat anual a 10-a parte din cat isi propune RMGC, a avut doua iazuri de decantare.*

Construirea mai multor iazuri de decantare care să rețină sterilul de procesare rezultat în urma activităților miniere ar conduce la un impact suplimentar asupra factorilor de mediu și asupra riscurilor aferente proiectului minier.

Obiectivele miniere asociate activităților miniere au fost proiectate astfel încât impactul asupra mediului să fie cât mai redus, de aceea considerăm că proiectarea și construirea mai multor iazuri de decantare nu ar fi benefică.